

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

לפני כבוד הרשמת הבכירה נעמה ניר

התובעת: ענת קם

נגד

הנתבעת: נגה ארבל

פסק דין

1. תביעה כספית על סך 35,000 ₪, שעניינה פרסום לשון הרע ברשת החברתית "X", בהתאם לקבוע בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע" או "החוק"). על העובדות הבאות אין מחלוקת, והן כדלקמן: בין התובעת לנתבעת התפתח שיח באותה רשת חברתית אשר ראשיתו בפוסט שפרסמה התובעת המעלה סברה לפיה הנתבעת מקבלת מימון מגורם שנוי במחלוקת. עמדה זו זכתה לתגובות קשות מאת הנתבעת באופן שבו התובעת והנתבעת מצאו עצמן כותבות פוסטים האחת בנוגע לשנייה. לטענת התובעת, שני פוסטים מתוך שרשרת הפוסטים אשר פורסמו על ידי הנתבעת הינם פרסומים כוזבים ומכפישים, אשר ייחסו לה הרשעה בעבירה חמורה בה לא הורשעה, וכתוצאה מכך נגרמה לה פגיעה ממשית בשמה הטוב, במעמדה הציבורי ובתחושת ביטחונה האישי. לדבריה, חרף פניותיה להסרת הפוסט או לעריכתו, סירבה הנתבעת לעשות כן ואף חזרה על הדברים בפרסום נוסף.

2. הנתבעת מודה בפרסומים אך טוענת כי לא ייחסה לתובעת הרשעה משפטית בעבירה קונקרטיית אלא הביעה דעה ערכית לגיטימית על מעשיה בעבר. לדבריה, הדברים מהווים ביקורת מוגנת במסגרת שיח ציבורי חופשי וחוסים תחת ההגנות שבחוק, ובהן הגנת "אמת בפרסום" והגנת תום הלב, אשר קבועים בסעיפים 14-15 לחוק בהתאמה ויפורטו בהמשך.

3. המחלוקת בין הצדדים נסבה, אפוא, בשאלה האם אותם פרסומים עולים כדי "לשון הרע" כהגדרתה בחוק, והאם עומדת לנתבעת אחת או יותר מן ההגנות הקבועות בו, ומהו שיעור הפיצוי, אם בכלל, לו זכאית התובעת.

4. בבחינת הערה מקדימה מצאתי לציין, וכפי שיבואר בהמשך, כי במהלך הדיון וכן בעת כתיבת שורות אלה, אדון בטענות אשר לא עלו במקור במסגרת כתבי הטענות של הצדדים. כך – כאשר התובעת נדרשה להתייחס לתרומתם לסכסוך של הפרסומים אותם היא פרסמה בעצמה וכך – כאשר הנתבעת התבקשה להתייחס ללשון הפרסומים שלה אף שהתובעת בחרה להתרכז במילים אחרות אשר אותן חוותה כפוגעניות. זאת נעשה נוכח היותן של הצדדים לא מיוצגות, ומתוך רצון

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

להגיע לחקר האמת ולפתור את הסכסוך בכללותו. אין להסיק מכך נטייתו של בית המשפט כלפי צד כזה או אחר, כי אם חובתו של בית המשפט לתביעות קטנות להתייחס למלא הטענות, לאפשר לצדדים זכות טיעון מלאה ולדייק בתוצאה המשפטית בהתאם לדין (ראה חבקין ונמרודי, **התביעה הקטנה** (נבו, 2017) עמ' 54-53).

5. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ובראיות המצורפות ושקלתי את העדויות אשר נשמעו לפניי, מצאתי לקבל את התביעה בחלקה. בהתאם להוראת תקנה 15(ב) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976, פסק הדין יהיה מנומק בצורה תמציתית.

6. הפרסומים

אין מחלוקת כי בין הצדדים התנהל שיח פומבי ברשת החברתית "X" במסגרתו פורסמו פוסטים או ציוצים הדדיים, שחלקם מהווים את הבסיס לתובענה שלפני. להלן הציוצים לפי סדרם הכרונולוגי, כפי שצורפו לכתבי הטענות ויובאו כאן כלשונם ממש:

6.1. 22/05/2025 – פרסום של התובעת:

6.2. 29/05/2025 – פרסום נוסף של התובעת:

6.3. 29/05/2025 – תגובת הנתבעת:

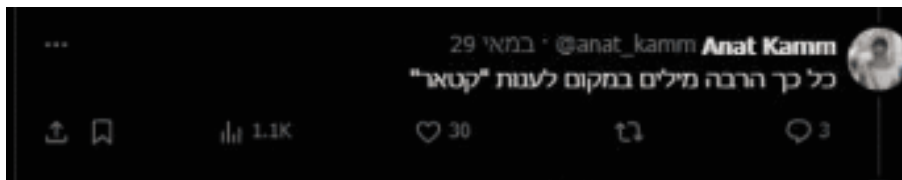

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

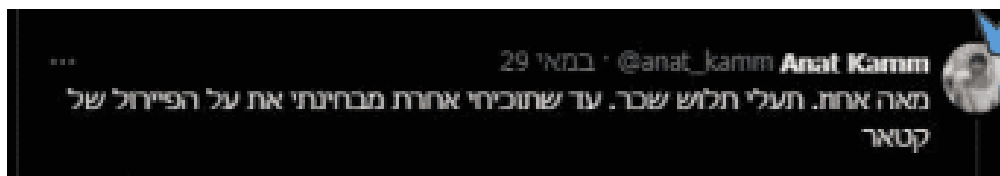
6.4 . 29/05/2025 – תגובת התובעת:

6.5 . 29/05/2025 – תגובת הנתבעת:

6.6 . 29/05/2025 – תגובת התובעת:

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבבל

6.7. 30/05/2025 – פרסום נוסף של הנתבעת בתגובה לפוסט של התובעת מיום 22/05/2025 –
הוא הפרסום הראשון אשר עומד בבסיס התביעה ואשר בעיני התובעות – מהווה לשון הרע:

6.8. 30/05/2025 – תגובת התובעת:

6.9. 30.5.2025 – תגובת הנתבעת, אשר לטענת התובעת – הוא הפוסט הדיבתי השני:

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבבל

כמוצג לעיל, מדובר ברצף פרסומים ברשת החברתית, להם פורסמו תגובות רבות מצד משתמשים אחרים, חלקן בלשון עוינת כלפי התובעת. כן עולה מן החומר כי הפרסומים נשוא ההליך הופצו בהיקף נרחב, וככל הנראה קושרו גם לפרסומים נוספים שלא נכללו בהליך שלפניי.

7. תמצית טענות התובעת

התובעת מיקדה את טענותיה בכך שעיקר הפגיעה בה נבע מהשימוש החוזר בביטויים "בוגדת מורשעת" על נגזרותיו. לדברי התובעת, בפרסומים אלה ייחסה לה הנתבעת עבירות חמורות ביותר – ובפרט הרשעה בעבירת בגידה – וזאת אף שמעולם לא נחשדה, הואשמה או הורשעה בעבירה שכזו. לטענת התובעת, הנתבעת עשתה כן ביודעין, בזדון ומטרה לפגוע בשמה ובמעמדה הציבורי, והוסיפה וחזרה על אותם ביטויים חרף פניות ישירות שהופנו אליה בדרישה להסירם או לפרסם תיקון.

8. התובעת מדגישה כי בשל מעמדה הציבורי של הנתבעת, המוכרת ברשתות החברתיות ובשיח הפוליטי, לדברים שנכתבו נודעת תהודה רחבה והשפעה משמעותית על תדמית התובעת בציבור. לטענתה, הפרסומים זכו לחשיפה נרחבת – למעלה ממאה אלף צפיות, לפי הנטען – וגררו

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבבל

תגובות רבות, שחלקן נשאו אופי עויין ואף מאיים. התובעת סבורה כי בנסיבות אלה יש הצדקה לפסוק לה פיצוי בהתאם לסעיף 7א לחוק איסור לשון הרע, וכן להורות לנתבעת לפרסם הבהרה פומבית, לשם תיקון הרושם שנוצר ולהרתעת אחרים מפרסום שיח מכפיש ושקרי ברשתות החברתיות.

9. תמצית טענות הנתבעת

הנתבעת דוחה את הטענות שהעלתה התובעת מכל וכל. לטענתה, אין מדובר בפרסום שהוא לשון הרע אלא בהבעת דעה לגיטימית על מעשים שנעשו בעבר על ידי התובעת ושכבר זכו לפרסום נרחב בציבור. לדבריה, הדברים שכתבה מתבססים על עובדות שאינן שנויות במחלוקת – ובהן הרשתה של התובעת בעבירות ביטחוניות חמורות – ועל תפיסתה הערכית כי מעשיה מבטאים בגידה במובן הציבורי והערכי של המילה, גם אם אינם נושאים את הכותרת הפלילית "בגידה". לדברי הנתבעת, לא הייתה כל כוונה להציג את התובעת כמי שהורשעה בעבירת בגידה במובנה המשפטי, אלא להביע עמדה מוסרית וציבורית ביחס להתנהגותה. היא מדגישה כי המילה "בוגדת" שימשה בהקשר לשפה הרווחת בציבור, ולפי לשון המילון – "מי שמפר אמון באופן חמור" – ולא במשמעות משפטית.

10. הנתבעת מוסיפה כי דבריה נאמרו בתגובה ישירה לשורה של פרסומים מצדה של התובעת, שבהם הטיחה בה טענות לפעילות פסולה וקשרה אותה למקורות מימון "קטאריים". לשיטתה, התובעת היא שפתחה במהלך "השחרה" אישי ומקצועי כלפיה, והפרסומים נשוא התביעה נכתבו כתגובה לשם הגנה על שמה הטוב ועל זכותה להשיב בלשון חופשית במסגרת השיח הציבורי.

11. משכך, לטענת הנתבעת, פרסומיה חוסים תחת ההגנות המעוגנות בסעיפים 14 ו 15 לחוק איסור לשון הרע, ובפרט תחת הגנות "אמת בפרסום" והגנת "תום הלב". היא מציינת כי כל הביטויים בהם השתמשה נסמכים על עובדות נכונות – הרשתה של התובעת בעבירות ביטחוניות – והעמדה הערכית שהביעה ביחס אליהן נובעת מתפיסתה האישית ובמסגרת זכותה לממש את חופש הביטוי.

12. עוד טוענת הנתבעת כי מדובר בתביעת סרק ובניסיון להרתיע אותה מלבקר את התובעת או להביע דעה בשיח הציבורי. לשיטתה, מדובר בתביעת השתקה שנועדה להפעיל עליה לחץ פסול ולחסום ביקורת לגיטימית.

13. דיון והכרעה

בחינת תביעה בעילה לפי חוק איסור לשון הרע נעשית בשלבים; בשלב הראשון יש לבחון האם הביטויים מהווים לשון הרע והאם מתקיים יסוד הפרסום כהגדרתו בחוק. בשלב השני יש לבחון

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

האם הפרסום נחשב לפרסום מותר בהתאם לאחת החלופות הקבועות בסעיף 13 שאז הוא נהנה מחסינות מוחלטת. בשלב השלישי יש לבחון האם עומדת לנתבע אחת ההגנות המפורטות בחוק בהתאם להוראות סעיף 14 (טענת "אמת בפרסום") או בהתאם לאחת החלופות שבסעיף 15 (הגנת תום הלב) ובשים לב לחזקות הקבועות בסעיף 16 לחוק. באם נקבע כי לא עומדת לנתבע כל הגנה, יש לדון בשאלת הסעד. ("תרשים הזרימה" המפורט בדברי כב' הנשיא עמית בע"א 751/10 פלוני נ' דיין (פורסם ביום 08.02.2012)). עוד נקבע שם כי בחינת כל אחד מן השלבים לא נעשית באופן סטרילי ובמנותק מיתר השלבים שכן יש יחסי גומלים בין השלבים השונים.

14. כבר נפסק, כי יש לפרש את הפרסומים בהתאם למובן הרגיל והטבעי של המילים, כפשוטו וכפי שיפרש אותן ה"אדם הסביר":

"... המובן הטבעי והרגיל של המילים ימצא לעתים במובן המילולי כפשוטו, ולעתים במסקנות מבין השורות. אל המובן הטבעי והרגיל של מילים אין להגיע תוך גידודן וניתוקן מהקשרן אלא נהפוך הוא, יש לראותן על רקען הכללי בו הובאו ובהקשר הדברים בו פורסמו. מכאן למשל, כי כאשר בית-המשפט בוחן דברים שפורסמו בעתון ומבקש ליישם את המבחן של האדם הסביר והרגיל, עליו להעריך מה משמעותן ומובןן של המילים בעיני קורא העתון הרגיל ולשקול איך היה הלה מבין את הכתוב. לכלל האמור, המפנה אותנו אל משמעותן הרגילה של המילים, יש ביטוי נוסף: יש לפרש את המילים בהקשר בו פורסמו, ללא היזקקות לנתונים חיצוניים נוספים העלולים לשנות את משמעותן או להרחיבן, אלא אם ניתן להוכיח כי גם נתונים נוספים אלה הם בגדר ידיעתם הרגילה של אלה ששמעו או קראו אותם".

ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 303 (1977) (עניין "הארץ").

15. באשר לאופן ניתוח הפרסומים ופרשנות נוסחם, במקום אחר ציינתי כי:

" תפקידו של בית המשפט לנטרל את אותם "רעשים סובייקטיביים" ולפרש את הפרסומים השנויים במחלוקת באופן אובייקטיבי, באמות המידה המקובלות של אותו אדם סביר/ה. במובן זה, יזדקק בית המשפט למובן הטבעי של המילים, בהתאם לניסיון חייו והידע הכללי. בבחנו את הפרסומים, על בית המשפט לשאול עצמו, כיצד יבין אותם הציבור ואיזו מסקנה עובדתית יסיק מקריאתם, מתוך ההקשר הכללי של אותם פרסומים".

תא (ת"א) 24673-01-23 שמואל סוגיי שמש נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ (14.6.2025) פסקה 15.

16. כמו כן, נפסק כי יש לקרוא את הפרסומים כמכלול, כחטיבה אחת, להבדיל מבחינה של מילה כזו או אחרת, או ביטוי מסוים דווקא:

"כאשר תובע מלין על פרסום פלוני בשל דברים הכלולים בו, אין להגביל את הנתבע המציג הגנתו, למילים המסוימות שבהן ראה התובע

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

את לשון הרע ואשר עליהן הסתמך בתביעתו. רשאי הנתבע להסתמך על כל נוסחו של הפרסום, לרבות אותם חלקים שאליהם אין התביעה מתייחסת, כדי לפרוס טענת ההגנה שלו, בין זו המעוגנת בטענת "אמת דיברתי" ובין זו המושתתת על אחת החלופות של הגנת תום-הלב. עיקרה של לשון הרע הוא בפגיעה שבה הוא נפגע פלוני בעיני אחרים והכתובים שפורסמו הם, מבחינת הבאתם לידיעת אחרים, חטיבה אחת. אין למצוא הצדק לקטיעתם השרירותית כדי להבליט דווקא קטע בו טמונה לשון הרע ולמנוע מן המפרסם הצגת הפרסום כולו, כי זכותו היא שהדברים יראו על-ידי הערכאה השיפוטית באורם הטבעי, כפי שראה וקרא אותם, לפי ההנחה, הקורא הסביר הרגיל... אין פירושו, כי קטע ובו לשון הרע מטוהר מטומאתו בשל כך שיתר קטעי הפרסום כוללים ברי אמת בלבד, אך חלקים אחרים של פרסום רלבנטיים לצורך הצגת התמונה בשלמותה ולצורך הסקת מסקנה בדבר תום-לבו של הכותב". (ענין הארץ, בעמ' 305).

ללמד, כי גם במסגרת פסק דין זה, הקביעה לפיה פרסום כזה או אחר הוא פרסום אשר יש בו "לשון הרע", לא תהא מבוססת על מילה כזו או אחרת, או מונח מסוים – אלא על הבנת הדברים כפשוטם, ומתוך הקשרם הרגיל (ראה בהרחבה ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, (נבו, 4.4.2008), פסקה 18, רע"א 8685/12 מחמוד גואנמה נ' כל אלערב בע"מ (נבו 24.2.2013) פסקה 7, רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר (נבו 30.5.2023) פס' 21-22.

17. סעיף 1 לחוק מפרט מהו פרסום המהווה לשון הרע, וקובע כך:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
 - (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
- בסעיף זה – "אדם" – יחיד או תאגיד;"

כפי שפורט לעיל, אין מחלוקת בדבר לשון הפרסומים, זהות המפרסמת, מי שהינה נושא הפרסומים וכי העובדה כי מדובר ב"פרסום" כהגדרתו בס' 2 לחוק. בחינת הכינויים שהשתמשה בהם הנתבעת כלפי התובעת, ובמיוחד כינויה "בוגדת", "חלאה" וכן ההשוואה לשר התעמולה הנאצי יוזף גבלס – הינם ביטויים אשר יש בהם כדי לעשות את התובעת מטרה לשנאה, בוז או לעג – כעולה באופן ברור מהתגובות הקשות אשר פורסמו לפרסומים אלה.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

מכל האמור לעיל אני קובעת, כי שני הפרסומים אותם פרסמה התובעת וצוטטו לעיל, עולים כדי פרסום שהינו "לשון הרע".

18. השלב הבא בעת בחינת הפרסומים הינו בחינת התקיימותן של ההגנות הקבועות בחוק. הנתבעת טענה כי פרסומיה מוגנים בגדרי ההגנות היחסיות הקבועות בסעיפים 14-15 לחוק:

14. "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

....

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

....

(10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;

הגנות אלה מסויגות בחזקות המפורטות בס' 16 לחוק:

16. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

19. הפרסום הראשון – פרסום המהווה לשון הרע

לטעמי, יישום הדין באשר להגנות אשר פורטו לעיל מעלה כי הפרסום הראשון אשר הובא בס' 6.7 לפסק דין זה מהווה "לשון הרע" כמשמעו בחוק, שכן מצאתי לקבוע כי לא עומדות לנתבעת ההגנות הקבועות בחוק באשר לפרסום זה.

20. בכל האמור להגנה הנטענת בדבר "אמת דיברתי" – זו לא יכולה לעמוד לנתבעת. אין מחלוקת כי התובעת לא הורשעה בעבירת בגידה בהתאם לסעיפי חוק העונשין הרלוונטיים (סימן א' לפרק ב'). טענתה של הנתבעת לפיה "חוק העונשין אינו מילון" וכי כאשר היא מכנה את התובעת "בוגדת מורשעת" אין בכוונתה כי התובעת הורשעה בעבירת "בגידה" דווקא אלא בעבירה בעלת מאפיינים דומים, היא טענה מיתממת. קריאה סבירה של הפרסום האמור מובילה למסקנה ברורה לפיה אין מדובר רק בדעתה של הנתבעת אודות מעשיה של התובעת, כי אם בקביעת עובדה מפורשת כי התובעת הורשעה בעבירת "בגידה" – זוהי פרשנותה הפשוטה של התיבה "בוגדת מורשעת". אולם, זו עובדה לא נכונה ושאלו בה אמת. הנתבעת טענה בדיון, כלשונה כי "אני לא משפטנית, אני לא מחויבת לחוק העונשין, חוק העונשין הוא לא מילון" וכי "לדעתי היא בוגדת, לפי סעיף 99 ב' לחוק העונשין" (שורה 101 לתמלול המכונה). זוהי טענה סובייקטיבית אשר אינה מבוססת על כל ראיה עובדתית להרשעה בעבירות הבגידה בפועל, ואינה מהווה הגנה של "אמת דיברתי", פשוט מפני שאמונתה הסובייקטיבית של הנתבעת ודעתה האישית- אינן מהוות אמת עובדתית, המזכה את הפרסום הראשון בהגנה זו.

21. באשר להגנת תום הלב, מצאתי כי גם זו אינה מתקיימת ביחס לפרסום הראשון, וזאת נוכח החזקות המפורטות בס' 16 לחוק. גם אם אצא מנקודת הנחה לטובת הנתבעת לפיה פרסמה את הפוסט הראשון מתוך צורך להגן על ענין אישי כשר שלה נוכח האשמות התובעת, או כדי להגיב על הנאמר בציוצים אותם פרסמה התובעת (אשר מבלי לקבוע מסמרות, עלולים להוות גם הם פרסומים העולים לכדי "לשון הרע") לטעמי, לשונו של הפרסום הראשון חורגת בהרבה ממתחם הסבירות ועל כן לא קמה לנתבעת חזקה לפיה עשתה את אותו הפרסום בתום לב. יתרה מזאת, לטעמי, מתקיימת בפרסום האמור החזקה המפורטת בס' 16(ב)(3) לפיה מדובר בפרסום אשר נעשה שלא בתום לב, שכן הנתבעת התכוונה לפגוע בתובעת הרבה מעבר למידה הסבירה הנדרשת לשם הגנה על עניינה הכשר.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

22. בחינת הפרסום הראשון מעלה כי נעשתה בו שימוש בשפה רדודה, מכפישה ומעליבה – כינויה של התובעת במלים "בוגדת" ו"חלאה" ומעבר לכך, השוואתה של התובעת לשר התעמולה במשטר הנאצי יוזף גבלס – כל אלה חורגים בהרבה ממידה סבירה של תום לב, שכן השוואה של אדם לדמויות היסטוריות המזוהות עם משטר רצחני ואנטישמי, נתפסת בפסיקה כבעלת פוטנציאל פגיעה קיצוני:

"הכינוי "נאצי" נושא משמעויות קשות בכל חברה שוחרת חופש ועם זאת, כאשר הוא מיוחס ליהודי, בישראל, יש לו משמעויות קשה וחמורה פי כמה. הוא מבטא את הגזענות המובהקת, הרואה בבני קבוצה אתנית או לאומית "תתי אדם" משוללי זכות לחיים ולכבוד. הוא עומד בניגוד גמור לאמונה בקדושת החיים, לאמונה בהיבראו של כל אדם בצלם. הכינוי "נאצי" מעלה זיכרון של קהילות שלמות שהיו ונכחדו, של מיליוני אחינו ואחיותינו שהלכו אל מותם, גברים ונשים, זקנים, ילדים ועוללים בני יומם, בקברות אחים ביערות, בנהרות, בכיכרות עיר ברחבי אירופה, שמתו ברעב ובמחלות בגטאות ובמחנות ריכוז, שנרצחו באופן שיטתי, מתוכנן, בלתי נתפש, במחנות השמדה, בתאי הגזים ובמיתות נוראות אחרות. הוא מעלה זיכרון של מספר טבוע בבשר, של ערמות שיער, נעליים ומזוודות. הוא מעלה זיכרון של חיי רוח וקהילה שנגדעו, של משפחות שנמחו מעל פני האדמה, וגם את זיכרונה של גבורה יהודית, של עוז רוח ותקווה לבניין העם מחדש. הביטוי "נאצי" והמשמעויות הגלומות בו אינו מתמצה לזיכרון הקולקטיבי היהודי של גיהינום מעשי ידי אדם, אלא הוא מעורר זיכרונות של אנשים בשר ודם החיים בתוכנו, שחוו את הזוועות, שאיבדו את בני משפחתם בתופת הנאצית, שנאחזו בחיים בציפורניהם, קמו מתוך האפר והצליחו לבנות לעצמם חיים חדשים. עבור יהודי באשר הוא יהודי מבטא המונח "נאצי" את התגלמות העוול והרשע, את ניסיון הכליה הקשה ביותר עמו התמודד העם היהודי, את הצורך הקשה מכולם. ככל שנכביר מילים לא יעלה בידנו למצות את הזוועה שיש במונח זה. לקחי השואה הם שהתוו במידה רבה את עיצוב דמותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית והם שצריכים לעמוד בבסיס חינוכו של כל אדם בישראל לתפיסה הומניסטית ולביצורה של דמוקרטיה המקיימת את ערכי היהדות ומקפידה בזכויות האדם, לקדושת החיים, רוח האדם וערך כבוד האדם".

רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר (נבו 12.11.2006), פסקה 2 ("עניין בן גביר").

כך נפסק, כי שימוש בכינויים אלה, יש בו כדי להראות כי לא עומדת למפרסם הגנת תום הלב:

שלישית, כינוי הנתבע כנאצי על נגזרותיו פגיעתו רבה מאשר הייתה דרושה לשם ביקורת על המאמר או על פועלו של התובע. כאמור הנתבע בפרסומים השווה את התובע לבכירי הנאצים, ואף מעיון בניסוח הפרסומים ברי כי הם נערכו במטרה לפגוע בתובע. אציין כי אף אם חלק מהאמור בתגובות מהווה ביקורת עניינית ומותרת כלפי התובע, למשל ביקורת כלפי תוצאות מאמרי התובע, הרי האופן בו נוסחו הפרסומים אינו מידתי, אינו ראוי ומטרתו הברורה הינה לפגוע בתובע ולא להעביר ביקורת על המאמר. לא מצאתי לנכון כי יש צורך לבחון לגבי כל פרסום ופרסום האם פרסום התגובה של התובע מידתי, וזאת כאשר ראוי להתייחס לתמונה כוללת העולה מהפרסומים במישור תום הלב, ותמונה זו מגלה שאף אם יש טענה עניינית כזו או אחרת של הנתבע, הרי

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 25-07-7915 קם נ' ארבל

זו נבלעת ברצף של אמירות פוגעניות כלפי התובע, אמירות חסרות מידתיות כלשהי. לטעמי ולשיטתי פגיעה שכזו אינה סבירה ואינה מידתית לצורך הגנת הערכים המוגנים מכוח סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע. מן האמור לעיל עולה, כי לא רק שהנתבע לא הוכיח את תום ליבו בפרסומים, הרי שהוכח כי חזקה שפעל בחוסר תום לב. חזקה זו לא נסתרה.

תא (הרצ' 9942-10-17 אילן שדה נ' יונתן דוד (6.11.2019) פסקה 49–50 ("ענין שדה").

23. ערה אני לעובדה כי לתחושת התובעת, עיקר חומרתו של הפרסום הראשון נעוץ דווקא בכינויה כ"בוגדת", ולא דווקא בשימוש במילה "חלאה" או השוואת התובעת לדמותו של גבלס הנאצי. יחד עם זאת, עמדה ערכית נורמטיבית מחייבת הוקעה של פרסום כזה, אף אם התובעת כשלעצמה לא רואה בו כליבת פוגענותו של הפרסום:

"אכן, בצער יש לומר כי הביטוי "נאצי" הפך שגור בשיח הפוליטי בישראל, ואם בעבר הטחת כינוי זה באדם הייתה מעוררת חלחלה בשומעיה, הרי היום, משנשמע כינוי גנאי זה פעם ועוד פעם, נדמה לעיתים כי הלב נאטם, האוזן מתרגלת לצליל הצורם וחירוף זה הופך "בן בית" בשיח ושיח הציבורי. העובדה שכינויים אלה נשמעים שוב ושוב ואין השומע נזעק עוד, הפיחות והפגיעה בזיכרון השואה ובלקחיה על ידי השוואת כל מי שעמדותיו אינן מקובלות על הדובר לארור שבמשטרים, אסור להסכין עמם. קביעה כי משמעותו של הכינוי "נאצי" בשיח היומיומי הינה מי שנוטל חלק במעשי בריונות גזעניים משמעה קבלת הפיחות דה פקטו בזכר השואה ולקחיה על דרך של התלהמות שניתן להימנע ממנה ואין לקבלה, מה גם שלטעמי, עבור האדם הסביר בישראל הכינוי "נאצי" עודו מסמל רע החורג הרבה מעבר לבריונות גרידא".

עניין בן גביר, בפסקה 10.

24. במקרה דנן, בעוד שאכן התובעת היא זו שפתחה ברמיזה ביקורתית לגבי מימון הנתבעת – הרי שהתגובה ("בוגדת מורשעת", "חלאה", "גבלס הנאצי") חרגה באופן משמעותי מגבולות הסבירות. התגובה אינה פרופורציונלית לרמיזה המקורית, והיא מהווה פגיעה מכוונת בשם הטוב תוך ניצול שיח עוין כתירוץ להשתלחות אישית מוגזמת, אשר אינה משרתת אף אידיאולוגיה או נרטיב מלבד פגיעה מכוונת, מופרזת ומיותרת בתובעת. מכל האמור לעיל מצאתי לקבוע כי דין התביעה באשר לפרסום הראשון – להתקבל.

25. הפרסום השני – פרסום שאינו מהווה לשון הרע

דעתי שונה בכל האמור לפרסום השני, אשר צוטט בס' 6.9 לפסק דין זה. פרסום זה נקרא כדעתה האישית של הנתבעת על התובעת ומעשיה. אין בו כינויי גנאי, אלא שהנתבעת טוענת כי לדעתה התובעת בגדה במדינה שלה בכך שביצעה את המעשים בהם הורשעה ואף כינתה את התנהגותה כ"בוגדנית". קריאת פרסום זה על רקע השיח אשר התנהל בין השתיים אינו חורג מזכותה של

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

הנתבעת לבטא את דעתה ורגשותיה נוכח רמיזותיה של התובעת, אף כי מדובר בפרסום בוטה, אישי ומשתלח. משכך, התביעה באשר לפרסום הנ"ל נדחית.

26. סעדים

משקיבלתי בחלקה את התביעה באשר לפרסום הראשון, באה העת לדון בסעד אותו נכון לפסוק לתובעת. בהקשר זה יש להקדים ולומר כי באשר לבקשת התובעת לצו עשה למחיקת הפרסומים ולפרסום תיקון, יובהר כי בית משפט לתביעות קטנות אינו מוסמך להעניק סעדים שאינם פיצוי כספי. לפיכך, מדובר בסעד שאינו בסמכות בית משפט זה.

27. בבואי לקבוע מהו הסעד הנכון אותו יש לפסוק לתובעת לקחתי בחשבון את הנתונים הבאים: הפרסום הדיבתי הינו ברף חומרה גבוה. הוא מייחס לתובעת הרשעה בעבירה פלילית אף שלא הורשעה בה, נוקב בכינוי גנאי מכוער ומשווה את התובעת לשר התעמולה הנאצי. הנתבעת לא רק שלא חזרה בה מדבריה במהלך הדיון אלא אף חזרה עליהם, וטענה כי אינה רואה בעייתיות להשתמש בהשוואות או בכינויים כאלה (ראה ש' 123-124 לתמלול המכונה), מה שמעיד על היעדר הפנמה של גבולות השיח המותר ושימוש מוטעה בזכות לחופש ביטוי. נוסף לזאת, הפרסומים הופצו לקהל רחב של עוקבים ונצפו על ידי אלפים, ולא נערכו למרות פניית התובעת בטרם פניה לערכאות.

28. יחד עם זאת, אין חולק כי בכל האמור להקשרו של הפרסום הראשון, זה נעשה נוכח פרסומים חוזרים ונשנים של התובעת אודות מימון לא לגיטימי אותו לכאורה מקבלת הנתבעת. כבר נפסק כי מי שידו "קלה על המקלדת" – אין להישמע לזעקתו באשר לפגיעה הקשה אותה ספג כתוצאה מפרסום דיבתי:

"דומני, כי הפגיעה איננה 'כצעקתה'. מי שידו על המקלדת קלה בייחוס האשמות קשות על זולתו, מעיד על עצמו, על חוסנו, על כך שעוצמת הפגיעה ברגשותיו איננה בלתי-נסבלת".

תא (י-ם) 7374/02 יוסף כהן נ' אהוד אולמרט (16.8.2004) פסקה 26 (ענין אולמרט).

כן, נפסק כי מקום בו התובע השיב באופן פוגעני לנתבע וכאשר הפרסומים נעשו במסגרת החלפת מהלומות הדדית, יש בכך כדי להשפיע מטה על גובה פיצוי:

"לתגובה זו של התובעת יש שתי משמעויות: ראשית, יש בכך כדי ללמד כי התובעת לא נותרה חסרת אונים אל מול הפרסום, והגיבה מהר ובאופן חד בזירה התקשורתית, תוך שתגובתה מצאה הד בכלי התקשורת. מקום בו מדובר בנפגע שיש לו נגישות לתקשורת ויכולת להגיב ולהביע את עמדתו באופן אפקטיבי בתגובה לפרסום המשמיץ, הרי שיש בכך שיקול המשפיע כלפי מטה על גובה הפיצוי שמוצדק לפסוק לזכותו".

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

ת"א (שלום ראשל"צ) 20882-09-19 **אביבית בר-זוהר נ' רדיו ללא הפסקה בע"מ** (נבו 19.1.2021), פסקה 38, וכן ע"א 1370/91 **משעור נ' חביבי**, פ"ד מז(1) 535.

29. לטעמי, בחינת התנהלותן של התובעת והנתבעת מעלה כי שתיהן, אף כי מדובר במי שמעידות על עצמן כנוטלות חלק פעיל בשיח הציבורי והנוקב ברשת, לא השכילו לסגל לעצמן את גבולותיו הלגיטימיים של השיח הפומבי בכלל ובמרבית בפרט. בפרסומים אשר הובאו בפני, שתיהן בוחרות להתכתש מעל גבי הרשת החברתית באופן שאינו ענייני, אינו מבוסס ואין בו כדי להעביר כל מסר מועיל או מקדם אידיאולוגיה כלשהי – אלא כזה שמטרתו להשתלח האחת בשנייה ללא כל תוחלת. השיח בו נטלו חלק התובעת והנתבעת הינו שיח מיותר וקיצוני ושתיהן קידמו בו הסלמה חסרת פשר של מסרים רעילים ומסוכנים. טוב יעשה הקורא אשר ישאל את עצמו האם זהו השיח אותו הוא מעוניין לצרוך ואליו הוא מעוניין להיחשף ובמה שיח זה מועיל לקידומו של מסר או נרטיב כלשהו, מלבד עוינות אישית ודרדור הפולמוס החברתי אל נקודות הקיצון. הקלות הבלתי נסבלת בה מאכלס שיח זה האשמות בדבר מימון כזה או אחר, שימוש פרוע בשורש ב.ג.ד על מכלול הטייתו, גידופים נחותים והשוואה של אדם זה או אחר לאחד מגדולי צוררי העם היהודי, מעוררת לכל הפחות – שאט נפש. שומר נפשו ירחק.

30. אין בליבי ספק כי הן התובעת והן הנתבעת היו יכולות לחשוב על מילים נוקבות לא פחות ואפקטיביות הרבה יותר, להעברת המסרים אותם הן מבקשות להעביר לקהל קוראיהן. אין לי אלא להביע צער על תרומתן לשיח פסול אשר אף הן חוות את פגיעתו הרעה על בשרן. אציין כי שיקפתי לתובעת ולנתבעת את הקושי המשפטי והערכי הקיים בטיעוניהן ואף את העובדה כי ייתכן ועמדתן זו תיכתב על גבי פסק דין אשר לא יהיה חסוי. התובעת והנתבעת שתיהן בחרו כי הסכסוך ביניהן יוכרע בדרך זו, וזו כמובן זכותן המלאה.

31. לאחר שאמרתי את כל אלה, אני קובעת כי התביעה מתקבלת בחלקה. נוכח העובדה לפיה קבעתי כי רק הפרסום הראשון הינו פרסום המהווה לשום הרע ולנוכח חלקה של התובעת בפרסומים, מצאתי להעמיד את סכום הפיצוי אותו תשלם הנתבעת לתובעת על סך של 10,000 ₪ (ראו **עניין אולמרט** וכן **עניין שדה** שלעיל) בתוספת ריבית שקלית מיום הגשת התביעה. על סכום זה יתווסף סך של 1,000 ₪ להוצאות המשפט. הסכום בכללותו ישולם תוך 30 יום, שאחרת ישא ריבית פיגורים כחוק.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 7915-07-25 קם נ' ארבל

זכות לבקש ערעור מבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תוך 30 יום ממועד מסירת פסק הדין.

ניתן היום, כ"ט טבת תשפ"ו, 18 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.

נעמה ניר, רשמת בכירה

